

שאול טשרניחובסקי,

משורר ומתרגם

(1875-1943)

הומרוס נחשבים ליצירות מופת. עוד מתרגומיו: "אדיפוס המלך" של סופוקלס, "עלילות גלגמש" וכן יצירות של גתה, מולייר ושיקספיר. טשרניחובסקי הכניס לשירה העברית מגוון רחב של תבניות ספרותיות שלא היו מקובלות עד אז בשפה העברית, כמו האלגיה, הבלדה, הסונטה והאידיליה, ובהן "בין המצרים", "ברוך ממגנצה", "לביבות", "ברית מילה" ועוד. ביצירות אלו הוא מתאר את ההווי היהודי הגלותי המסורתי. פרס עיריית תל-אביב לתרגומי מופת נקרא על שמו. גם בית הסופר בתל-אביב שוכנת אגודת הסופרים העברים נקרא על שמו.

רבים משירו הולחנו ומבוצעים בפי גדולי הזמרים הישראלים כמו "הו ארצי מולדתי", "יום זה יום יולד בו שיר", "שושנת פלאים", "העולם בזכותו של מי קיים" ורבים אחרים.

למעלה:

דיוקן שאול טשרניחובסקי צויר על-ידי חיים גליקסברג.

נולד בכפר מיכאילובקה שעל גבול אוקראינה למשפחה מסורתית שהעניקה לו חינוך יהודי. למד ב"חדר" עד גיל עשר ולאחר מכן בבית ספר רוסי שבו נחשף לתרבות העולם. בתקופה זו רכש ידע בשפות רבות שסייעו לו בעבודת התרגום של יצירות קלאסיות לעברית. בגיל צעיר פרסם ספר שירים ראשון ששמו "חזיונות ומנגינות". בשנים 1899-1906 למד רפואה באוניברסיטת היידלברג וסיים את לימודיו בלוזאן שבשווייץ. בתום לימודיו חזר לרוסיה, התיישב בסנט פטרבורג, ושם עבד כרופא צבאי. ניסיונו להתיישב בארץ ולמצוא בה עבודה לא עלה יפה והוא נאלץ לנסוע לברלין ושם שהה במשך תשע שנים. בתקופה זו כתב את קובץ שירי הילדים שלו "החליל" ואת המחזה "בר כוכבא" ואף את שירו המפורסם "אומרים ישנה ארץ". ב-1931 עלה לארץ-ישראל והשתקע בתל-אביב. חיבר את "ספר המונחים לרפואה ולמדעי הטבע". במשך כל חייו שילב את העיסוק ברפואה עם פעילותו כמשורר. שימש רופא בגימנסיה "הרצליה" ורופא של בתי ספר בתל-אביב. בנוסף להיותו משורר נחשב למתרגם מעולה. תרגומיו ל"איליאדה ואודיסיאה" של

אומרים ישנה ארץ שאול טשרניחובסקי

נוסח ב'
אומרים: ישנה ארץ,
ארץ שכורת שמש
איה אותה ארץ,
איפה אותה שמש?

אומרים: ישנה ארץ,
עמודיה שבעה,
שבעה כוכבי-לכת
צצים על כל גבעה.

נכנס כל הנכנס
פגע באח כהגמלו
פורש אליו שלום
ואור לאיש ותם לו

אים: אותה ארץ,
כוכבי אותה גבעה?
מי ינחנו דרך
יגיד לי הנתיבה?

כבר עברנו כמה
מדברות וימים
כבר הלכנו כמה
כחותינו תמים

כיצד זה תעינו
טרם הוינח לנו
אותה ארץ שמש
אותה לא מצאנו

אולי כבר איננה?
נדאי נטל זיוה.
דבר בשבילנו
אדני לא צוה.

שאל טשרניחובסקי כתב שני
נוסחים לשיר זה, שנכתב
בברלין בשנת 1923.

נוסח א'
אומרים: ישנה ארץ,
ארץ רות שמש...
איה אותה ארץ,
איפה אותה שמש?

אומרים: ישנה ארץ,
עמודיה שבעה,
שבעה כוכבי-לכת
צצים על כל גבעה.

ארץ - בה יקים
כל אשר איש קנה,
נכנס כל הנכנס
פגע בו עקיבא.

"שלום לה, עקיבא!
שלום לה, רבי!
איפה הם הקדושים,
איפה המכבי?"

עונה לו עקיבא,
אומר לו הרבי:
"כל ישראל קדושים,
אתה המכבי!"

"כל ישראל קדושים,
אתה המכבי!
אתה המכבי!"